

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดนครศรีธรรมราช

รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร ประจำวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

1. สภาพภูมิอากาศ (ข้อมูล : กรมอุตุนิยมวิทยา ณ วันที่ 7 ก.พ. 63)

1.1 ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา "อากาศแปรปรวนบริเวณประเทศไทย(มีผลกระทบตั้งแต่วันที่ 9 - 13 กุมภาพันธ์ 2563)" ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 06 กุมภาพันธ์ 2563

ในช่วงวันที่ 9-10 กุมภาพันธ์ 2563 ประเทศไทยตอนบนจะมีฝนฟ้าคะนองกับลมกระโชกแรงเกิดขึ้นในระยะแรก ในบริเวณภาคเหนือตอนบนจะมีลูกเห็บตกได้บางแห่ง หลังจากนั้นวันที่ 11-13 กุมภาพันธ์ 2563 อุณหภูมิจะลดลง โดยภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนืออุณหภูมิจะลดลง 3-6 องศาเซลเซียส กับมีอากาศหนาว อุณหภูมิต่ำสุด 10-15 องศาเซลเซียส ส่วนยอดดอยและยอดภูมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด อุณหภูมิต่ำสุด 1-13 องศาเซลเซียส และมีน้ำค้างแข็งเกิดขึ้นบริเวณยอดดอยในภาคเหนือ ส่วนภาคกลางอุณหภูมิจะลดลง 2-4 องศาเซลเซียส ขอให้ประชาชนบริเวณประเทศไทยตอนบนดูแลรักษาสุขภาพเนื่องจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง สำหรับเกษตรกรควรระวังความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตรไว้ด้วย

สำหรับภาคใต้จะมีฝนเพิ่มขึ้น และคลื่นลมบริเวณภาคใต้ตอนล่างจะมีกำลังแรงขึ้น

ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนอีกระลอกหนึ่งจะแผ่ลงมาปกคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและทะเลจีนใต้ ในขณะที่คลื่นอากาศในกระแสลมฝ่ายตะวันตกจะเคลื่อนผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะเช่นนี้ทำให้ประเทศไทยตอนบนมีฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงเกิดขึ้นในระยะแรก หลังจากนั้นอุณหภูมิจะลดลง

หมายเหตุ ฝุ่นละออง: ลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมภาคกลางรวมทั้งกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทำให้มีฝุ่นเล็กน้อยบางพื้นที่เท่านั้น และฝุ่นละออง/หมอกควันยังคงมีสะสม ส่วนภาคเหนืออากาศยกตัวได้ไม่ดีในตอนเช้าและลมอ่อน ทำให้ตอนเช้ามีการสะสมฝุ่นละออง/หมอกควัน ตอนบ่ายจะดีขึ้นเนื่องจากอากาศยกตัวได้ดี

1.2 พยากรณ์อากาศ 7 วันข้างหน้า ระหว่างวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 - 12 กุมภาพันธ์ 2563

ภาคใต้ (ฝั่งตะวันออก) ในช่วงวันที่ 6 - 8 ก.พ. 63 มีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 10 - 20 ของพื้นที่ ส่วนมากทางตอนล่างของภาคลมตะวันออกเฉียงเหนือ ความเร็ว 15-30 กม/ชม. ทะเลมีคลื่นสูงประมาณ 1 เมตร ส่วนในช่วงวันที่ 9-12 ก.พ. 63 มีฝนฟ้าคะนอง ร้อยละ 30-40 ของพื้นที่ตั้งแต่จังหวัดสุราษฎร์ธานีขึ้นมา ลมตะวันออกเฉียงเหนือ ความเร็ว 15-35 กม/ชม. ทะเลมีคลื่นสูง 1-2 เมตร ตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราชลงไป ลมตะวันออกเฉียงเหนือ ความเร็ว 20-35 กม/ชม. ทะเลมีคลื่นสูงประมาณ 2 เมตร บริเวณที่มีฝนฟ้าคะนอง คลื่นสูงมากกว่า 2 เมตร อุณหภูมิต่ำสุด 21-25 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด 31-34 องศาเซลเซียส

1.3 พยากรณ์อากาศเพื่อการเกษตร 7 วันข้างหน้า ระหว่างวันที่ 5 - 11 กุมภาพันธ์ 2563

บริเวณประเทศไทยตอนบนมีหมอกในตอนเช้า กับมีอากาศเย็นถึงหนาวในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณยอดดอยและยอดภูมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด อุณหภูมิต่ำสุด 5-15 องศาเซลเซียส ส่วนบริเวณภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้มีฝนบางแห่ง ส่วนในช่วงวันที่ 8-11 ก.พ.63 ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอากาศเย็นถึงหนาวกับมีลมแรง อุณหภูมิจะลดลง 2-4 องศาเซลเซียส บริเวณยอดดอยและยอดภูมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด อุณหภูมิต่ำสุด 3-14 องศาเซลเซียส โดยมีฝนฟ้าคะนองบางแห่งในภาคเหนือตอนบนและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับภาคใต้มีฝนเพิ่มขึ้น ส่วนบริเวณอ่าวไทยตอนล่างตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราชลงไปมีคลื่นสูงประมาณ 2 เมตร

/คำเตือน...

คำเตือน ในช่วงวันที่ 8-11 ก.พ. บริเวณอ่าวไทยตอนล่างตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราชลงไปจะมีคลื่นลมแรง โดยคลื่นสูงประมาณ 2 เมตร บริเวณที่มีฝนฟ้าคะนองคลื่น สูงมากกว่า 2 เมตร ชาวเรือและชาวประมง ควรเพิ่มความระมัดระวังในการเดินเรือ

ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ในช่วงวันที่ 5-7 ก.พ.63 มีฝนเล็กน้อยบางแห่งส่วนมากทางตอนล่างของภาค ลมตะวันออก ความเร็ว 15-30 กม/ชม. ทะเลมีคลื่น สูงประมาณ 1 เมตร ส่วนในช่วงวันที่ 8-11 ก.พ.63 มีฝนฟ้าคะนอง ร้อยละ 30-40 ของพื้นที่ ตั้งแต่จังหวัดสุราษฎร์ธานีขึ้นมา ลมตะวันออก ความเร็ว 15-35 กม/ชม. ทะเล มีคลื่นสูง 1-2 เมตร ตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราชลงไป ลมตะวันออก ความเร็ว 20-35 กม/ชม. ทะเลมีคลื่นสูง ประมาณ 2 เมตร อุณหภูมิต่ำสุด 21-25 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด 31-34 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 70-80 %

1.4 ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณฝนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 รวม 11.6 มิลลิเมตร โดยเมื่อวานนี้ ไม่มีฝนตกทุกอำเภอ

ตารางแสดงปริมาณฝนรายเดือนที่ตกในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.	ฝน รายเดือน (มม.)												รวม (มม.)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
เฉลี่ย	111.7	44.5	100.0	91.4	147.4	98.8	107.7	112.6	144.1	247.8	454.6	287.2	1,947.7
ปี 2558	56.7	6.0	1.4	69.5	117.3	80.0	103.5	173.5	167.6	245.1	457.5	233.0	1,711.0
ปี 2559	92.1	65.8	0.1	0.0	81.6	80.0	171.4	89.6	60.3	136.5	257.4	694.3	1,729.4
ปี 2560	834.35	97.2	84.1	248.23	119.8	80.5	90.5	133.82	155.31	127.09	603.1	342.1	2,916.1
ปี 2561	133.1	22.9	50.0	88.3	189.46	92.64	102.6	90.3	148.5	200.6	356.4	491.9	1,966.7
ปี 2562	215.3	3.4	20.1	32.3	127.6	84.4	90.3	107.0	133.7	267.4	233.4	121.9	1,436.8
ปี 2563	11.6	0.0											11.6

ปริมาณฝนเฉลี่ยทั้งปีในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ประมาณ 1,947.7 มม. ณ สิ้นเดือนธันวาคม

ปริมาณฝน ปี 2558 = 1,711.0 มม. , ปริมาณฝน ปี 2559 = 1,729.4 มม. , ปริมาณฝน ปี 2560 = 2,916.1 มม. ,

ปริมาณฝน ปี 2561 = 1,966.7 มม. , ปริมาณฝน ปี 2562 = 1,436.8 มม.

(ปริมาณฝน วันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 รวม = 11.6 มิลลิเมตร)

ตารางแสดงข้อมูลฝนอำเภอ (ข้อมูลจาก สนง.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครศรีฯ ณ วันที่ 7 ก.พ. 63)

1.อำเภอทุ่งสง 0.0 มม.	2. อำเภอนาบอน 0.0 มม.	3. อำเภอทุ่งใหญ่ 0.0 มม.
4. อำเภอฉวาง 0.0 มม.	5. อำเภอพิปูน 0.0 มม.	6. อำเภอลานสกา 0.0 มม.
7. อำเภอพรหมคีรี 0.0 มม.	8. อำเภอบางขัน 0.0 มม.	9. อำเภอถ้ำพรรณรา 0.0 มม.
10. อำเภอบพิตำ 0.0 มม.	11. อำเภอช้างกลาง 0.0 มม.	12. อำเภอเมือง 0.0 มม.
13. อำเภอขนอม 0.0 มม.	14. อำเภอสิชล 0.0 มม.	15. อำเภอท่าศาลา 0.0 มม.
16. อำเภอปากพนัง 0.0 มม.	17. อำเภอหัวไทร 0.0 มม.	18. อำเภอเชียรใหญ่ 0.0 มม.
19. อำเภอชะอวด 0.0 มม.	20. อำเภอร่อนพิบูลย์ 0.0 มม.	21. อำเภอจุฬาภรณ์ 0.0 มม.
22. อำเภอพระพรหม 0.0 มม.	23. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ 0.0 มม.	

2. สถานการณ์น้ำ (ข้อมูล : โครงการชลประทานนครศรีธรรมราช ณ วันที่ 7 ก.พ. 63)

2.1 สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำ

ปริมาณน้ำทั้ง 4 อ่างเก็บน้ำ มีความจุรวม 212.20 ล้านลูกบาศก์เมตร ปัจจุบันเก็บกักน้ำ รวม 146.299 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น 68.94% ของความจุทั้งหมด

ที่	ชื่ออ่างเก็บน้ำ	ความจุที่ ระดับเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำ				Dead Storage (ล้าน ลบ.ม.)	แนวโน้ม เทียบกับ เมื่อ วาน
			ปริมาณน้ำวันนี้		ปริมาณน้ำใช้ได้			
			(ล้าน ลบ.ม.)	เปอร์เซ็นต์	(ล้าน ลบ.ม.)	เปอร์เซ็นต์		
1	อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำใส อ.ชะอวด	80.0	47.489	59.36%	39.49	49.36%	8.00	ลดลง
2	อ่างเก็บน้ำคลองกะทูน อ.พิปูน	70.5	56.51	80.16%	42.21	59.87%	14.30	ลดลง
3	อ่างเก็บน้ำคลองดินแดง อ.พิปูน	60.0	41.22	68.70%	28.22	47.03%	13.00	ลดลง
4	อ่างเก็บน้ำเสม็ดจวน อ.ทุ่งใหญ่	1.70	1.08	63.53%	0.98	57.65%	0.10	ลดลง
	รวม	212.2	146.299		110.899			

2.2 สภาพน้ำบริเวณหน้าฝาย

ปัจจุบันฝนลดลงทุกพื้นที่ ระดับน้ำในคลองสายหลักบริเวณจุดตรวจวัดของกรมชลประทาน บางพื้นที่ต่ำกว่าระดับตลิ่ง บางพื้นที่สูงกว่าตลิ่ง การระบายน้ำสามารถระบายได้ดี ตามศักยภาพของลำน้ำ

แม่น้ำ	สถานีตรวจวัด	อัตราการไหลสูงสุด (ม. ³ /วินาที)	ระดับเหนือ เมื่อวาน	ระดับเหนือ น้ำวันนี้ (07.00 น.)	ผลต่างระดับน้ำ วันนี้เทียบกับ สันฝาย	แนวโน้ม เทียบกับ เมื่อวาน
1. คลองท่าเรือรี	ฝายคลองท่าเรือรี ต.สี่ขีด อ.สิชล	127	+7.35	+7.35	ต่ำกว่า สันฝาย 0.15 ม.	คงที่
2. คลองท่าหน	ฝายคลองท่าหน ต.เทพราช อ.สิชล	302	+21.46	+21.46	ต่ำกว่า สันฝาย 0.04 ม.	คงที่
3. คลองคูถนน	ฝายคลองคูถนน ต.ไทยบุรี อ.ท่าศาลา	33	+12.02	+12.01	สูงกว่า สันฝาย 0.01 ม.	ลดลง
4. คลองอ้ายเขียว	ฝายคลองอ้ายเขียว ต.อินคีรี อ.พรหมคีรี	28	+98.70	+98.69	ต่ำกว่า สันฝาย 0.01 ม.	ลดลง
5. คลองสังข์	ฝายคลองสังข์ ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่	120	+24.24	+24.20	ต่ำกว่า สันฝาย 0.30 ม.	ลดลง
6. คลองท่าจันทร์	ประตูระบายน้ำคลองท่าจันทร์ ต.ท้องเนียน อ.ขนอม	55	+26.10	+26.10	-	คงที่
7. คลองทุ่งนาเมืองชัย	ประตูระบายน้ำทุ่งนาเมืองชัย ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่	35	+25.20	+25.20	-	คงที่
8. คลองท่าดี	ฝายคลองท่าดี ต.กำแพงเขา อ.เมืองฯ	500	+17.25	+17.25	สูงกว่า สันฝาย 0.05 ม.	คงที่
9. คลองเสาธง	ฝายคลองเสาธง ต.ขุนทะเล อ.ลานสกา	500	+25.30	+25.30	สูงกว่า สันฝาย 0.05 ม.	คงที่
10. คลองไม้เสียบ	ฝายคลองไม้เสียบ ต.เกาะขันธุ์ อ.ชะอวด	800	+20.84	+20.84	ต่ำกว่า สันฝาย 0.66 ม.	คงที่
11. คลองชะอวด - แพรกเมือง	ประตูระบายน้ำคลองชะอวด- แพรกเมือง ต.หน้าสวน อ.หัวไทร	540	+0.26	+0.25	-0.01	ลดลง
12. แม่น้ำปากพนัง	ปตร.อุทกวิทยาประสิทธิ์ ต.หูลี อ.ปากพนัง		+0.38	+0.37	-0.01	ลดลง

แม่น้ำ	สถานีตรวจวัด	อัตราการไหลสูงสุด (ม. ³ /วินาที)	ระดับเหนือน้ำเมื่อวาน	ระดับเหนือน้ำวันนี้ (07.00 น.)	ผลต่างระดับน้ำวันนี้เทียบกับสันฝาย	แนวโน้มเทียบกับเมื่อวาน
13. คลองฉุกเงิน	ปตร.ฉุกเงิน ต.บางพระ อ.ปากพนัง		+0.46	+0.42	-0.04	ลดลง
14. คลองท่าพญา	ปตร.ท่าพญา ต.ท่าพญา อ.ปากพนัง		+0.44	+0.42	-0.02	ลดลง
15. คลองเชียรใหญ่	ปตร.เชียรใหญ่ ต.ท้องลำเจียก อ.เชียรใหญ่		+0.27	+0.27	-	คงที่

2.3 สภาพน้ำท่าในลำน้ำสายหลัก

พื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก พื้นที่ต้นน้ำแม่น้ำตาปี พื้นที่ต้นน้ำแม่น้ำตรัง ปัจจุบันไม่มีฝนตกในพื้นที่ระดับน้ำในลำน้ำธรรมชาติสายต่าง ๆ ส่วนใหญ่ระดับน้ำต่ำกว่าตลิ่ง ปัจจุบันทางกรมชลประทาน ได้เฝ้าติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด โดยติดตั้งเครื่องสูบน้ำ เครื่องผลักดันน้ำ ตามจุดควบคุมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่

3. การปฏิบัติการฝนหลวง (ข้อมูล : ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงภาคใต้ ณ วันที่ 7 ก.พ. 63)

ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงภาคใต้ เปิดหน่วยปฏิบัติการ ตั้งแต่ 3 กุมภาพันธ์ 2563 เพื่อช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรที่มีการร้องขอรับบริการฝนหลวงในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำด้านอุทกวิทยา และเติมน้ำให้กับเขื่อนกักเก็บน้ำ

ผลการปฏิบัติการระหว่าง 17-21 มกราคม 2563 ปรากฏว่าในวันที่ 19 มกราคม 2563 ได้ขึ้นปฏิบัติการฝนหลวงในพื้นที่การเกษตร จ.นครศรีธรรมราช มีฝนตกเล็กน้อย บางบริเวณพื้นที่การเกษตร ได้แก่ อำเภอถ้าพรณรา ฉวาง และทุ่งใหญ่ เนื่องจากบางวันความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศที่ระดับปฏิบัติการมีค่าต่ำกว่า 60% และอากาศมีลักษณะทรงตัว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของเมฆคิวมูลัส ส่วนผลการปฏิบัติการฝนหลวงเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2563 มีฝนตกเล็กน้อยบริเวณพื้นที่บางส่วนของอำเภอลานสกา และร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. การเตรียมการรองรับสถานการณ์ภัยแล้งของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่และระดับความเสียหายแล้ง จำนวน 15 อำเภอ แบ่งเป็น 1) ภัยแล้งระดับกลาง จำนวน 11 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอนาบอน ลานสกา พระพรหม เมืองนครศรีธรรมราช ถ้าพรณรา เฉลิมพระเกียรติ ทิพูน นบพิตำ ทุ่งสง พรหมคีรี และทุ่งใหญ่ และ 2) ภัยแล้งระดับสูง จำนวน 4 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอปากพนัง หัวไทร ชะอวด และเชียรใหญ่

ทั้งนี้ กรมชลประทานได้มีการบริหารจัดการแหล่งน้ำต้นทุน (ข้อมูล ณ 5 ก.พ.63) ดังนี้

1) แหล่งน้ำต้นทุน

1.1) ในเขตชลประทาน มีแหล่งน้ำต้นทุน 230.35 ล้านลูกบาศก์เมตร

1.2) นอกเขตชลประทาน มีแหล่งน้ำต้นทุน 94.07 ล้านลูกบาศก์เมตร

2) ปริมาณความต้องการใช้น้ำตามกิจกรรมฤดูแล้ง ปี 2562/63 จนถึงวันที่ 31 ก.ค.63

ทั้งในเขตและนอกเขตชลประทานรวม 1,671.67 ล้านลูกบาศก์เมตร ประกอบด้วยกิจกรรม อุทก-บริโภคน 51.30 ล้านลูกบาศก์เมตร รักษาบบนิเวศ 238.56 ล้านลูกบาศก์เมตร เกษตร 871.01 ล้านลูกบาศก์เมตร อุตสาหกรรม 39.26 ล้านลูกบาศก์เมตร และอื่น ๆ 471.55 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งคาดว่าจะมีน้ำคงเหลือในฤดูแล้งอีก 177 วัน โดยแบ่งเป็น

/2.1) ในเขตชลประทาน...

2.1) ในเขตชลประทาน รวม 1,046.68 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งคาดว่าจะมีน้ำค้างเหลือในฤดูแล้งอีก 115 วัน ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- อุดบึง-บึง 8.53 ล้านลูกบาศก์เมตร
- รักษาระบบนิเวศ 100.84 ล้านลูกบาศก์เมตร
- เกษตร 485.34 ล้านลูกบาศก์เมตร
- อุตสาหกรรม 2.07 ล้านลูกบาศก์เมตร
- อื่น ๆ 449.90 ล้านลูกบาศก์เมตร

2.2) นอกเขตชลประทาน รวม 624.99 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งคาดว่าจะมีน้ำค้างเหลือในฤดูแล้งอีก 107 วัน ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- อุดบึง-บึง 42.76 ล้านลูกบาศก์เมตร
- รักษาระบบนิเวศ 137.72 ล้านลูกบาศก์เมตร
- เกษตร 385.67 ล้านลูกบาศก์เมตร
- อุตสาหกรรม 37.19 ล้านลูกบาศก์เมตร
- อื่น ๆ 21.65 ล้านลูกบาศก์เมตร

3) มาตรการเตรียมความพร้อมและแนวทางช่วยเหลือ

3.1) ติดตาม วิเคราะห์ แนวโน้มสถานการณ์และสั่งการโดยศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ (SWOC)

3.2) เตรียมความพร้อมเครื่องจักร เครื่องมือ ไว้ให้ความช่วยเหลือ ในช่วงฤดูแล้ง

นอกจากนี้ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชฤดูแล้ง พร้อมทั้งติดตามสถานการณ์ ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร และให้คำแนะนำในการดูแลพืช วางแผนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ แนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งดำเนินการสำรวจความเสียหาย และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการเกษตร โดยมีแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2562/63 (ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม-15 มิถุนายน 2563) รวมทั้งหมด 72,500 ไร่ ประกอบด้วย

1) การเพาะปลูกพืชในเขตชลประทาน รวมทั้งหมด 41,700 ไร่ แบ่งเป็น

- ข้าวนาปรัง 32,500 ไร่
 - พืชไร่ 1,700 ไร่
 - พืชผัก 7,500 ไร่
- } รวม 9,200 ไร่

2) นอกเขตชลประทาน รวมทั้งหมด 30,800 ไร่ แบ่งเป็น

- ข้าวนาปรัง 13,300 ไร่
 - พืชไร่ 7,400 ไร่
 - พืชผัก 10,100 ไร่
- } รวม 17,500 ไร่

การเตรียมการรองรับสถานการณ์ภัยแล้งของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีดังนี้

4.1 ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช

1) ติดตามสถานการณ์น้ำอย่างใกล้ชิด โดยจัดประชุมศูนย์ติดตามฯ เป็นประจำทุกเดือน

2) จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี 2562/2563 ของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีแผนรองรับทั้งก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังเกิดภัย เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

/3) จัดทำข้อมูลทรัพยากร...

3) จัดทำข้อมูลทรัพยากร เครื่องมือ เครื่องใช้ ข้อมูลบัญชีรายชื่อหัวหน้าส่วนและเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานของแต่ละหน่วย หากเกิดภัยพิบัติ

4) ประชาสัมพันธ์ เตือนภัยเกษตรกร ในรู้ถึงสถานการณ์น้ำ และแนะนำให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อยผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ เว็บไซต์สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช เฟสบุ๊กเพจ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช ไลน์กลุ่มเครือข่ายวิทยุรายการ “เกษตรสร้างสุขยุค 4.0” ทาง FM 93.5 MHz. สวท.นครศรีธรรมราช

4.2 หน่วยงานกรมชลประทาน

1) การเตรียมรับสถานการณ์/การให้ความช่วยเหลือ ด้านเครื่องจักร เครื่องมือ ประกอบด้วย เครื่องสูบน้ำตามแผน จำนวน 142 เครื่อง เครื่องสูบน้ำที่รอติดตั้ง 25 เครื่อง เครื่องสูบน้ำที่ติดตั้ง 17 เครื่อง เครื่องสูบน้ำที่เดินเครื่อง 17 เครื่อง

2) ขุดลอกวัชพืชที่ขัดขวางทางน้ำในลำคลองส่งน้ำต่าง ๆ

3) ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกลุ่มผู้ใช้น้ำ ให้ทราบสถานการณ์น้ำ และแนะนำให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อยในช่วงฤดูแล้ง

4) บริหารจัดการน้ำเพื่อให้มีน้ำเพียงพอสำหรับการทำนาปีในปี 2563

5) ฝ่ายเครื่องจักรกลรถชุดที่ 7 สนับสนุนรถชุดบุมยาว จำนวน 2 คัน เพื่อดำเนินการขุดลอกวัชพืชที่ขัดขวางทางน้ำในลำคลองชักน้ำสาย 2 เขื่อนเขาพังไกร-รามแก้ว ซึ่งเชื่อมต่อคลองชะอวด-แพรกเมือง จากเดิมกว้าง 6 เมตร ยาว 4,200 เมตร ตอนนี้ได้ขนาดความกว้างเป็น 40-80 เมตร (ขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่ส่งวนไว้ โดย อบต.เขาพังไกร กั้นพื้นที่ไว้ให้) เพื่อจัดทำเป็นแก้มลิงสำรองน้ำไว้ใช้ทำหรับพื้นที่การเกษตร พร้อมอาคารประกอบควบคุมน้ำ เปิด-ปิด เก็บกักน้ำ ในการช่วยผันน้ำเข้าพื้นที่นาข้าวในตำบลเขาพังไกร ตำบลควนชะลิก และตำบลรามแก้ว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งขณะนี้ สถานการณ์น้ำในคลองต่าง ๆ เริ่มแห้งขอดประกอบกับนาข้าวเพิ่งตั้งกอ จึงต้องการน้ำและรอการช่วยเหลือ เกษตรกรได้รับผลกระทบรวมพื้นที่กว่า 40,000 ไร่ นอกจากนี้ ยังส่งผลไปถึงพื้นที่รอยต่ออำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ที่ตอนนี้เกษตรกรทำนาข้าวอีกกว่า 60,000 ไร่ ขาดแคลนน้ำอย่างหนัก โดยคาดหวังว่าการขุดลอกคูคลอง/วัชพืช ครั้งนี้ จะช่วยให้ชาวนาปีได้รับผลผลิตและเก็บเกี่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ปัจจุบันได้ดำเนินการขุดลอกเสร็จเรียบร้อยแล้ว

4.3 หน่วยงานกรมปศุสัตว์

1) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้จัดเตรียมความพร้อมของเวชภัณฑ์ (ยาปฏิชีวนะและยาบำรุง) จำนวน 400 ขวด เฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ในช่วงฤดูร้อน เช่น โรคพิษสุนัขบ้า และโรคอื่น ๆ

2) ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นครศรีธรรมราช สนับสนุนเสบียงสัตว์สำรอง ประเภทหญ้าสด จำนวน 450 ตัน และหญ้าแห้ง จำนวน 9,670 ฟ่อน และตั้งเป้าไว้ว่าจะผลิตให้ได้ 13,000 ฟ่อน

3) จัดตั้งหน่วยรักษาพยาบาลสัตว์ฟื้นฟูสุขภาพสัตว์ขณะเกิดภัยและหลังเกิดภัย จำนวน 24 หน่วย

4) กำหนดจุดและวางแผนอพยพสัตว์ 57 จุด

5) จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และแปลงหญ้า

4.4 สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช

1) สร้างความเข้าใจกับเกษตรกร ผ่านเวที กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครเกษตร เพื่อให้เกษตรกรเตรียมการรองรับสถานการณ์ภัยพิบัติและให้คำแนะนำในการปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง

2) จัดทำแผนการผลิตพืชฤดูแล้ง ปี 2563

3) จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืช

4.5 สำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช

1) ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนภัยแก่เกษตรกร และให้คำแนะนำด้านวิชาการ วางแผนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เหมาะสมกับช่วงฤดูกาล รวมถึงการป้องกันและกำจัดโรคระบาดสัตว์น้ำ การติดตามสถานการณ์ รายงานความเสียหายและให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ รวมถึงการเฝ้าระวังโรคสัตว์น้ำในช่วงฤดูแล้ง พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการป้องกันกำจัดโรค

2) จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

4.6 การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดนครศรีธรรมราช

1) พนักงานลงพื้นที่ให้คำแนะนำและประชาสัมพันธ์การเตรียมสวนยางในหน้าแล้งให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง หากเกษตรกรได้รับผลกระทบจากภัยแล้งสามารถแจ้งพนักงานในพื้นที่เพื่อขอรับความช่วยเหลือภายใน 15 วัน

2) จัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

4.8 สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช

1) การรณรงค์ให้มีการใช้สารย่อยสลายหรือไกลบตอซังข้าว/ข้าวโพด/ซากวัชพืชฤดูแล้ง

- ดำเนินการแล้ว 1 แห่ง

2) ส่งเสริมการปลูกพืชเชิงเดี่ยวและการแปรรูปวัสดุการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า ด้วยการผลิตปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน จำนวน 697 ตัน

- ดำเนินการแล้ว 250 ตัน

3) ส่งเสริมการใช้สารหมักชีวภาพเพื่อย่อยสลายตอซัง และการนำเศษวัสดุทางการเกษตรมาทำปุ๋ยหมักในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน มีการส่งเสริมและให้คำแนะนำการใช้สารหมักชีวภาพ (สารเร่ง พด.ต่าง ๆ) ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ (ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 7,000 ราย)

- ดำเนินการแล้ว 500 ราย

4) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 52 บ่อ

- อยู่ระหว่างจัดสรรงบประมาณ

4.9 หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ติดตาม เฝ้าระวัง วิเคราะห์ข้อมูลปริมาณฝน ปริมาณน้ำท่า พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง เพื่อประเมินสถานการณ์และแจ้งเตือนเกษตรกร รวมทั้งเตรียมความพร้อมทรัพยากร เครื่องมือเครื่องจักร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติบรรเทาภัย และประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ในการเตรียมตัวรับมือกับสถานการณ์ เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผลผลิต

ทั้งนี้ ได้เร่งประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ และรณรงค์การปลูกพืชใช้น้ำน้อยแก่เกษตรกร เพื่อป้องกันผลผลิตได้รับความเสียหายจากภาวะภัยแล้งในปี ๒๕๖๓ รวมถึงขอความร่วมมือให้พี่น้องเกษตรกรหยุดการทำนาปรัง เพราะปริมาณน้ำมีจำกัดเพียงสิ้นเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ เท่านั้น จากนั้นระดับน้ำจะลดต่ำลงมาก รวมถึงเชิญชวนให้เกษตรกรลดการเผาเศษซากพืชหรือวัชพืช และเศษวัสดุทางการเกษตรในพื้นที่การเกษตร

5. ผลกระทบด้านการเกษตร (ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ณ วันที่ 7 ก.พ. 63)

5.1 จังหวัดนครศรีธรรมราช ยังไม่มีประกาศภัยพิบัติ (ภัยแล้ง)

6. สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อมูล ณ วันที่ 22 ม.ค. 63			
มะพร้าว	1. หนอนหัวดำ	พบการระบาด 80 ไร่ ในอำเภอหัวไทร ชนอม ท่าศาลา สิชล และเมือง นครศรีธรรมราช <u>การระบาดคงที่</u>	- ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนการระบาดศัตรูมะพร้าว - ตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำและหนอน พาราซ่าทำลาย ไปเผาทิ้งนอกแปลง และเก็บเศษ ซากพืชไปเผาทำลายเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ ของด้วงแรดและศัตรูพืชชนิดอื่นๆ
	2. แมลงดำหนาม	พบการระบาด 250 ไร่ ในอำเภอเมือง สิชล หัวไทร ท่าศาลา ปากพนัง ร่อน พิบูลย์ ชนอม และพระ พรหม <u>การระบาดลดลง</u>	- ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนการระบาดศัตรูมะพร้าว - ตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำและหนอน พาราซ่าทำลาย ไปเผาทิ้งนอกแปลง และเก็บเศษ ซากพืชไปเผาทำลายเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ ของด้วงแรดและศัตรูพืชชนิดอื่นๆ
	3. ด้วงแรด	พบการระบาด 240 ไร่ ในพื้นที่อำเภอปากพนัง สิชล เมือง ท่าศาลา และชนอม <u>การระบาดคงที่</u>	- ปล่องเตนเบียนบราคอน เพื่อควบคุมการระบาด ของหนอนหัวดำในพื้นที่ - ส่งเสริมให้เกษตรกรภายใต้ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชนผลิต ขยายเตนเบียนบราคอน เพื่อใช้ควบคุม การระบาดของ หนอนหัวดำมะพร้าว - ปล่องเตนเบียนอะซีโคเดส เพื่อควบคุมการ ระบาดของแมลงดำหนามในพื้นที่ - ใช้กำดักฟีโรโมน ใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรดในระยะ ตัวเต็มวัย มาทำลาย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเม ตาไรเซียม เพื่อกำจัดด้วงแรด - ส่งเสริมให้เกษตรกรดูแลสวนมะพร้าวให้สะอาด เก็บเศษซากพืช ไปเผาทำลายเพื่อไม่ให้เป็นแหล่ง แพร่พันธุ์ของด้วงแรดและ ศัตรูพืชชนิดอื่น ๆ ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร
ศูนย์วิจัยข้าวนครศรีธรรมราช ข้อมูล ณ วันที่ 6 ก.พ. 63			
ข้าว	1. หนอนปกข้าว	พบการระบาด 8 ไร่ ในพื้นที่อำเภอหัวไทร <u>การระบาดลดลง</u>	-แนะนำให้เกษตรกรใช้สารเคมีคาร์โบซัลแฟน (พอสส์) ฉีดพ่นให้ทั่วแปลงนาข้าว และระบายน้ำทิ้ง เพื่อให้หนอนตาย

ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครศรีธรรมราช ประชาสัมพันธ์กรมวิชาการเกษตร แจ้งเตือนภัยช่วง วันที่ 5 – 11 กุมภาพันธ์ 2563 อากาศเย็นตอนกลางคืนและเช้า ช่วงกลางวันอากาศร้อน มะม่วงระวังโรคแอนแทรกโนส หากแดดแรงอากาศร้อนในตอนกลางวัน อากาศเย็นอุณหภูมิต่ำลงในตอนกลางคืน พริกในระยะพัฒนาทางด้าน ลำต้น - เก็บเกี่ยวผลผลิต ระวังหนอนกระทุ้งหอม ส่วนอากาศแห้งแล้ง ถั่วเหลืองในระยะติดฝักอ่อน ระวังหนอนมันใบ เพลี้ยอ่อนถั่วเหลือง และหนอนเจาะฝักถั่ว ถั่วเขียวในระยะออกดอก-ระยะติดฝักอ่อน ระวังเพลี้ยไฟ เพลี้ยอ่อน หนอนกระทุ้งฝัก และหนอนเจาะฝัก

ในส่วนการเฝ้าระวัง โรคใบร่วงยางพาราจากเชื้อรา Pestalotiopsis sp การยางแห่งประเทศไทยจังหวัด นครศรีธรรมราช ได้ประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนอาการของโรค การป้องกัน และวิธีการกำจัดโรคดังกล่าว ผ่านสื่อออนไลน์ โปรเตอร์ และวิทยุรายการ “การยางพบเกษตรกร” ออกอากาศทุกวันพุธ เวลา 15.30-16.00 น. ทาง FM 93.5 MHz. สวท.นครศรีธรรมราช พร้อมทั้งกำชับให้พนักงานเฝ้าระวังในพื้นที่เสี่ยง 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางขัน ท่งสูง ท่งใหญ่ ถ้ำพรรณรา ชะอวด และจุฬาภรณ์

นอกจากนี้ ศูนย์วิจัยข้าว นครศรีธรรมราช ได้สำรวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวในแปลงนาเกษตรกร ระหว่าง วันที่ 8-10 มกราคม 2563 ในพื้นที่ตำบลบ้านเพิง อำเภอปากพนัง ตำบลเสื่อหิง ตำบลเขาพระบาท อำเภอเชียรใหญ่ และตำบลควนเกย อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบข้าววัชพืช (ข้าวหาง) ในพื้นที่ดังกล่าว จึงประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ เพื่อแจ้งเตือนการระบาดของข้าววัชพืช (ข้าวหาง) โดยให้เกษตรกรลงสำรวจแปลง หากพบข้าววัชพืช (ข้าวหาง) ให้ถอนต้นข้าววัชพืชหรือใช้วิธีการตัดชิดโคนต้นข้าววัชพืช แล้วนำไปเผาทำลายทิ้งนอกแปลงนา และในการ ปลูกข้าวฤดูกาลถัดไปให้เปลี่ยนวิธีการปลูกเป็นหว่านน้ำตม ปักดำ หรือโยนกล้า ให้เลือกใช้เมล็ดพันธุ์บริสุทธิ์ไม่มีข้าว วัชพืชปลอมปนมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ หรือก่อนปลูกข้าวก่อนควรใช้วิธีล่อให้ข้าววัชพืชงอกแล้วไถทำลาย จำนวน 2-3 ครั้ง

7. สถานการณ์โรคระบาดสัตว์ (ข้อมูลจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช ณ วันที่ 29 ม.ค. 63)

7.1 โรคปากและเท้าเปื่อย เริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว

1) จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกาศเขตเฝ้าระวังโรคปากและเท้าเปื่อยในสัตว์ประเภทโค กระบือ แพะ แกะ สุกร และหมูป่า รวมถึงน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์และเอ็มบริโอ ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562 เพื่อป้องกันการแพร่กระจายและควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ในพื้นที่โดยไม่ได้รับอนุญาต

2) **พบพื้นที่การระบาด รวม 18 อำเภอ** อำเภอ สัตว์ป่วย 3,527 ตัว หายป่วย 3,396 ตัว สัตว์ตายรวม 161ตัว สำหรับปัญหาและอุปสรรค ในการควบคุม คือ มีรถรับซื้อโคและชนโค เข้ามาในพื้นที่ รวมถึงการนำโคมาซ่อม และออกกำลังภายในบริเวณ พื้นที่เกิดโรค ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ได้เร่งดำเนินการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคปาก และเท้าเปื่อย ครอบคลุมทั้ง 23 อำเภอ

3) ผลการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย รวม 120,883 โดส จำนวนสัตว์ที่ได้รับวัคซีน รวม 112,268 ตัว หรือคิดเป็นร้อยละ 92.87 ของสัตว์แทกทั้งหมดในจังหวัด (ซึ่งหลังการฉีดวัคซีนประมาณ 3-4 สัปดาห์ สัตว์จะสร้างภูมิคุ้มกัน ในระดับที่ป้องกันโรคได้ การฉีดวัคซีนแบบครอบคลุมประชากรสัตว์ในทุกพื้นที่ จะลดอัตราการแพร่กระจายเชื้อ อัตราการเกิดโรคในประชากรสัตว์ ส่งผลให้จำนวนสัตว์ป่วยรายใหม่จะลดลง และสถานการณ์โรคจะสงบลง)

4) **ไม่มีรายงานการระบาดในพื้นที่ 5 อำเภอ** ได้แก่ อำเภอนจอม พิบูน บางขัน หัวไทร และลานสกา

5) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราชได้บูรณาการร่วมกับคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และวิทยาลัยสัตวแพทยศาสตร์อัครราชกุมารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ได้เร่งดำเนินการ ฉีดวัคซีนป้องกันโรคให้ครอบคลุมประชากรสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชทั้ง 23 อำเภอ รวมทั้งการจัดทีม สัตวแพทย์ ให้การรักษาสัตว์ป่วยของเกษตรกรในทุกพื้นที่

8. สถานการณ์โรคระบาดสัตว์น้ำ (ข้อมูลจากสำนักงานประมงจังหวัดนครศรีธรรมราช ณ วันที่ 29 ม.ค. 63)

- ไม่พบสถานการณ์โรคระบาดในสัตว์น้ำ
